

УДК 636.4.31.5.

ВПЛИВ БАРАНІВ-ПЛІДНИКІВ НА ПОКАЗНИКИ ПЛОДЮЧОСТІ ВІВЦЕМАТОК

А.О.Бондар, кандидат сільськогосподарських наук, доцент

В.О.Мельник, кандидат біологічних наук, доцент

М.І.Шеховцова, студентка

Миколаївський державний аграрний університет

У статті представлено результати дослідження впливу баранів-плідників на відтворювальну здатність вівцематок асканійської тонкорунної породи. Серед восьми плідників виявлені барани №№ 127, 3492, які мали підвищену запліднювальну здатність вівцематок та вплинули на їх багатоплідність.

В статье представлены результаты исследований влияния баранов-производителей на воспроизводительную способность овцематок асканийской тонкорунной породы. Среди восьми производителей выявлены бараны №№ 127, 3492, которые имеют повышенную оплодотворяющую способность овцематок и повысили их многоплодие.

Підвищення плодючості овець досягається застосуванням різних методів схрещування, при яких збільшується їх багатоплідність [1]. Один із надійних прийомів збільшення плодючості овець — систематичний відбір і підбір баранів і маток, які походять від батьків, які протягом двох суміжних років давали в приплоді по

два ягняти і більше. При такій селекції кількість багатоплідних маток в стаді щорічно може зростати на 2-3% [2].

Нами було проведено протягом 2000-2003 р. вивчення впливу баранів-плідників різних порід на показники відтворювальної здатності вівцематок асканійської тонкорунної породи в умовах ВАТ племзаводу ім. Шмідта Очаківського району Миколаївської області. При дослідженні використовувалися методи спостереження та статистичного аналізу. Інформація була отримана при аналізі зоотехнічної документації: карток племінної вівцематки (форма 2о) та журналів обліку осіменів (парування) та ягнів племінних овець (кіз) (форма 3 окз).

Порівняльний аналіз показників відтворювальної здатності баранів асканійської тонкорунної породи наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Основні показники відтворювальної здатності баранів-плідників

№ барана	Осіменено маток, гол.	Ягнися маток		Одержано ягнят, гол.		Вихід ягнят на 100 маток, гол.	Збереже ність ягнят при відлученні, %
		гол.	% запліднення	всього	в т. ч. двійнят		
127	206	175	85	194	38	94,2	81,6
8127	211	165	78,1	183	36	86,7	75,7
9108	293	169	57,7	182	26	62,1	53,6
3042	138	111	80,5	122	22	88,4	77,6
3156	197	102	51,8	106	8	53,8	48
3211	114	96	84,2	108	24	94,7	50,5
3339	74	67	90,3	70	6	94,6	82,2
3492	81	71	87,6	81	20	100	83
Разом:	1314	956	72,8	1046	180	79,6	68,9

В цілому відмічено високо вірогідні відмінності у відношенні запліднюваності овець від сперми різних баранів-плідників ($p < 0,001$). Найвищі показники запліднюваності відмічені для вівцематок, яких осіменяли спермою баранів №№ 3339 (90,3%) та 3492 (82%), а найнижчі — баранів №№ 3156 (51,8%) та 9108 (57,7%). Коливалася в значних межах й частка багатоплідних самок, яких осіменяли спермою різних баранів. Найнижчою ця частка була серед вівцематок, яких осіменяли спермою баранів

№№ 3156 (3,9%) та 3339 (4,5%), а найвищою — № 3492 (14,3%). Показники багатопліддя коливалися в незначних межах для вівцематок, яких осіменяли спермою різних баранів-плідників — від 103,9% (баран № 3156) до 114,1% (баран № 3492).

Характерно, що у овець асканійської тонкорунної породи не спостерігалася пряма залежність між заплідненістю та багатопліддям. Наприклад, для барана № 9108 відмічалася низька запліднювана здатність сперми, але відносно високе багатопліддя (57,7% та 107,7 %, відповідно), тоді як для барана № 3339, навпаки, відносно висока запліднювальна здатність сперми, але матки мають найнижчий показник багатопліддя (90,3 % та 104,5%, відповідно). З іншого боку, барани №№ 127 та 3492 поєднують як підвищену запліднювальну здатність сперми, так й багатоплідність. Саме ці барани-плідники характеризуються високими показниками виходу ягнят на 100 вівцематок (94,2 та 100,0 ягнят, відповідно) та збереженістю ягнят при відлученні (81,6% та 83,0%, відповідно).

Нами була перевірена відтворювальна здатність овець асканійської тонкорунної породи ПЗ ім. Шмідта в залежності від породи плідника (табл.2). В результаті порівняльного аналізу з'ясовано, що самки, яких осіменяли спермою баранів австралійського мериноса мали запліднюваність маток на 9% нижче, ніж вівцематки, яких осіменяли спермою плідників асканійської тонкорунної породи (68,2% та 77,2%, відповідно).

Таблиця 2

**Вплив породи баранів-плідників
на відтворювальну здатність вівцематок**

Тип схрещування	Кількість баранів, гол.	Осіменено маток, гол.	Ягнuloся маток, гол.	% запліднення	Одержано ягнят, гол.	Вихід ягнят на 100 маток, гол.	Збереженість ягнят при відлученні, %
Баран АМ + матка АТ	3	158	108	68,2	117	74,1	61,8
Баран АТ + матка АТ	3	177	137	77,2	147	83,1	73,5

Примітка. АМ – австралійський меринос; АТ – асканійська тонкорунна порода

Рівень багатоплідності значно не відрізнявся у вівцематок при паруванні самок асканійської тонкорунної породи баранами австралійських мериносів та асканійської породи (108,3% та 107,3%, відповідно). Збереженість ягнят при відлученні була вищою у нащадків, одержаних при чистопородному паруванні на 11,7%. Відповідно і вихід ягнят на 100 вівцематок, яких отримали при використанні плідників асканійської тонкорунної породи на 9 голів більший, ніж при використанні плідників австралійської мериносової породи.

Доведено, що барани-плідники асканійської тонкорунної породи, які мали високу запліднюючу здатність від 85,0 % до 90,3 %, відповідно від них одержано вищі: вихід ягнят з розрахунку на 100 вівцематок від 94,2 гол. до 100,0 гол. та збереженість ягнят при відлученні 81,6% до 82,2%.

Нами встановлено, що при використанні баранів-плідників австралійського мериносу осіменіння вівцематок асканійської тонкорунної породи, одержані нижчі показники по заплідненню 68,2%, а також по виходу і збереженості ягнят (74,1% та 61,8%, відповідно) порівняно з баранами-плідниками асканійської тонкорунної породи (77,2%, 83,1% та 73,5%, відповідно).

ЛІТЕРАТУРА

1. Даниленко Г. Особливості відтворення овець в сучасних умовах // Про-позиція. – 2000. – № 1. – С. 62-65.
2. Кущенко П.Т. Створення нового заводського типу асканійської породи овець у племгоспі "Степной" // Вівчарство. – К.: Урожай, 1993. – С. 24-27.